

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων του έτους 1985

1. Μετά τη χορήγηση χρηματικού εντάλματος προπληρωμής για τη μικροφωτογράφιση εγγράφων που βρίσκονται σε ξένα κρατικά αρχεία και αφορούν την ελληνική ιστορία του 19ου και του 20ού αιώνα, προπληρώθηκαν οι αρμόδιες υπηρεσίες στο έξωτερικό για να μικροφωτογραφηθούν: α') από τα κρατικά αρχεία της 'Αγγλίας (Public Record Office) έγγραφα τόμων οι όποιοι υπάγονται στις αρχειακές σειρές F.O. 371, F.O. 195 και F.O. 286 και αποτελούν άλληλογραφία του Foreign Office με βρετανικά προξενεία στην 'Οθωμανική Αυτοκρατορία και τη Βρετανική Πρεσβεία στην 'Αθήνα κατά τα έτη 1882 - 1886 και 1921 - 1924 αντίστοιχα, καθώς και άλληλογραφία του διπλωματικού εκπροσώπου της Μεγάλης Βρετανίας στο Ναύπλιο και έν συνεχεία στην 'Αθήνα με τη Βρετανική Πρεσβεία της Κωνσταντινούπολεως, την Κυβέρνηση των 'Ιονίων Νήσων και διάφορα προξενεία κατά τα έτη 1828 - 1837 και β') από τα αρχεία του 'Υπουργείου των 'Εξωτερικών της Γαλλίας (Quai d'Orsay) έγγραφα τόμων οι όποιοι υπάγονται στην αρχειακή σειρά «Correspondance Consulaire et Commerciale» και στη σειρά «Z, Europe, sous série Grèce, 1918 - 1929» και αποτελούν άλληλογραφία του Γαλλικού 'Υπουργείου των 'Εξωτερικών με το Γαλλικό Προξενείο 'Ιωαννίνων και τη Γαλλική Πρεσβεία στην 'Αθήνα κατά τα έτη 1800 - 1814 και 1918 - 1924 αντίστοιχα.

2. Στα πλαίσια των εκδόσεων του Κέντρου εκτυπώθηκε και κυκλοφορήθηκε: 'Ελευθερίου Πρεβελάκη «Τò Κέντρον 'Ερεύνης τής 'Ιστορίας του Νεωτέρου 'Ελληνισμού».

3. 'Αρχισε ή εκτύπωση του τόμου Γ' τής εκδόσεως του Κέντρου («'Επιτομιαί έγγραφων του Βρετανικού 'Υπουργείου των 'Εξωτερικών, Γενική άλληλογραφία/ 'Ελλάς»). Τò ύλικò του υπό εκτύπωση τόμου αποτελούν επιτομιαί έγγραφων που περιέχονται κυρίως στους φακέλους 57 - 74 τής σειράς Foreign Office 32, καλύπτουν τα έτη 1836 - 1837 και αναφέρονται σε ποικίλα θέματα: τις διαμάχες των αντιπροσώπων των μεγάλων Δυνάμεων στο νεοσύστατο 'Ελληνικό Κράτος προς έδραίωση τής έπιρροής τους, την προσπάθεια του νέου κράτους να επιτύχει τη θεσμική του οργάνωση και να καλύψει τò έλλειμμα των εσόδων του, τις αντίστασεις τής ελληνικής κοινωνίας στην απόπειρα έκσυγχρονισμού κατά τα βαυαρικά πρότυπα, την ιδεολογία και την τακτική των κομμάτων, τò πρόβλημα των εθνικών γαιών, τη σύνταξη του

χάρτου τῶν συνόρων, τὴν τρίτη δόση τοῦ δανείου τῶν 60 ἑκατ. φράγκων, τὴν ἐξέγερση στὴν Ἀκαρνανία, τὴ ληστεία κ.ἄ.

4. Συνεχίσθηκε ἡ ἐκτύπωση τοῦ τόμου Α' τοῦ ἀρχείου Ἰωάννη Κωλέττη, ὅπου θὰ περιληφθοῦν in extenso 665 ἔγγραφα καὶ κατάστιχα τῶν ἐτῶν 1778 - 1824. Ἐκτυπώθηκαν τὰ ἔγγραφα ὑπ' ἀρ. 110 - 381 ποὺ καλύπτουν τὴν περίοδο 7 Ἰουνίου 1821 - 10 Μαρτίου 1824.

5. Συνεχίσθηκε ἡ ἐπεξεργασία τῶν ἐγγράφων τῶν τόμων Α' καὶ Β' τοῦ προγραμματισμένου ἀπὸ τὸ Κέντρο δημοσιεύματος στὸ ὁποῖο θὰ περιληφθοῦν in extenso οἱ ἐκθέσεις τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἀγγλίας στὴν Πρέβεζα William Meyer (1819 - 1832), ἀναφερόμενες κυρίως σὲ γεγονότα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης. Ἐγινε ἔρευνα, προκειμένου νὰ ἐπιλυθοῦν διάφορα προβλήματα πραγματολογικά, γλωσσικά, ταυτίσεως προσώπων καὶ τοπωνυμίων κ.ἄ., ποὺ ἀνέκυψαν κατὰ τὴν ἐπεξεργασία τοῦ ὑλικοῦ, προστέθηκαν τὰ ὀπισθογραφήματα τῶν ἐκθέσεων, μεταγράφηκαν ἰταλικά ἔγγραφα ποὺ θὰ περιληφθοῦν στοὺς τόμους καὶ ἄρχισε ἡ ἐπεξεργασία τῶν ἐγγράφων αὐτῶν.

6. Συνεχίσθηκε ἡ σύνταξη τοῦ προγραμματισμένου ἀπὸ τὸ Κέντρο δημοσιεύματος στὸ ὁποῖο θὰ περιληφθεῖ περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐγγράφων τῆς σειρᾶς τῶν γαλλικῶν ἀρχείων «Correspondance Politique-Grèce» (1707 - 1895, τόμοι 134), ἡ ὁποία περιλαμβάνει κυρίως τὴν ἀλληλογραφία τοῦ Γαλλικοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν μὲ τοὺς διπλωματικούς ἐκπροσώπους του στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ 19ο αἰῶνα. Εἰδικότερα, συντάχθηκε ὁ περιγραφικὸς κατάλογος τῶν ἐγγράφων τῶν τόμων 17 - 24 (Αὐγ. 1833 - Σεπτ. 1837) καὶ καταρτίσθηκαν τὰ εὑρετήρια (χρονολογικὸ, ἀποστολέων-παραληπτῶν καὶ τόπων προελεύσεως) τῶν ἐγγράφων τῶν ἰδίων τόμων.

7. Συνεχίσθηκε ἡ ἐπεξεργασία τοῦ περιεχομένου τοῦ κώδικα Ἀλεξάνδρου Ρίζου-Ραγκαβῆ (1809 - 1892), τοῦ ὁποῖου ἡ ἔκδοση ἔχει προγραμματισθεῖ ἀπὸ τὸ Κέντρο. Συντάχθηκε κατάλογος περιεχομένων καὶ χρονολογικὸ εὑρετήριο τῶν ἐπιστολῶν καὶ τῶν ἄλλων κειμένων τοῦ κώδικα, καθὼς καὶ εὑρετήριο παραληπτῶν τῶν ἐπιστολῶν. Γιὰ τὸν προβλεπόμενο σχολιασμὸ τοῦ κώδικα ἄρχισε συστηματικὸς τοῦ περιεχομένου του μὲ ἄλλα ἔγγραφα τοῦ ἀρχείου τοῦ Ἀλ. Ρίζου-Ραγκαβῆ.

8. Συνεχίσθηκε ὁ καταρτισμὸς ἱστορικῆς βιβλιογραφίας γιὰ τὸ νεώτερο ἑλληνισμὸ ἀπὸ τὸ 1800 καὶ ἐξῆς μὲ σύνταξη δελτίων κατὰ συγγραφεῖς καὶ εὑρετηρίαση τῶν δημοσιευμάτων ἀπὸ ἀποψη ὀνοματολογικῆ, πραγματολογικῆ καὶ χρονολογικῆ. Συνεχίσθηκε ἐπίσης ἡ σύνταξη δελτιοκαταλόγου τῆς βιβλιοθήκης κατὰ συγγραφεῖς καὶ καθ' ὕλην, καθὼς καὶ ἡ ἐπισήμανση σὲ ἑλληνικὰ καὶ ξένα ἔντυπα βιβλίων ποὺ ἐμπίπτουν στὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ Κέντρου.

9. Στο βιβλίο εισαγωγής εντύπων του Κέντρου καταγράφηκαν για τη βιβλιοθήκη του 233 δημοσιεύματα, εκτός από τα περιοδικά.

10. Και κατά το έτος αυτό πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις του επιστημονικού προσωπικού του Κέντρου, κατά τις οποίες συζητήθηκαν μεθοδολογικά και άλλα θέματα σχετικά με τη δράση του Κέντρου και γενικότερα την ιστορική έρευνα.

11. Η Διευθύντρια του Κέντρου κ. Βασιλική Πλαγιανάκου-Μπεκιάρη έκαμε ανακοίνωση στην 'Ακαδημία, δια του 'Ακαδημαϊκού κ. Διονυσίου Ζακυθηνού, με θέμα: έγγραφα σχετικά με την νεωτέραν ελληνικήν ιστορίαν από την αρχαιακήν σειράν «Papiers d'Agents» του Quai d'Orsay. Η συντάκτις του Κέντρου κ. 'Ελένη Μπελιᾶ έλαβε μέρος στο Γ' Διεθνές Συνέδριο Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν (Καλαμάτα, 11 - 15 Σεπτ.) και στο Θρακολογικό Συμπόσιο (Ξάνθη, 5 - 9 Δεκ.) με θέματα ανακοινώσεων «'Ιδρυση και ὀργάνωση σχολείων στην Πελοπόννησο ἐπὶ Καποδίστρια» και «'Η ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τοῦ 'Ελληνικοῦ Κράτους πρὸς τὴν Θράκη, 1869 - 1913» ἀντίστοιχα. Οἱ συντάκτες τοῦ Κέντρου κ.κ. 'Αριστείδης Στεργέλλης και Εὐθύμιος Σουλογιάννης έλαβαν μέρος στο Διεθνές Συμπόσιο «'Ελλάδα και Μικρὰ 'Ασία» (Θεσσαλονίκη, 2 - 5 'Ιουλ.) με θέματα ανακοινώσεων «'Υπόμνημα τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς 'Εταιρείας Σμύρνης γιὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόβλημα τῆς Μικρᾶς 'Ασίας, 1887» και ὁ «'Ελληνικὸς Μικρασιατικὸς Σύλλογος στὴν Αἴγυπτο» ἀντίστοιχα. Ὁ κύριος Σουλογιάννης έλαβε μέρος και στο 9ο Διεθνές Συμπόσιο πού ὀργάνωσε ἡ 'Εταιρεία Νεοελληνικῶν Σπουδῶν στὶς Η.Π.Α. (Ohio, 5 - 8 Νοεμ.) με θέμα ανακοινώσεως (στὰ ἀγγλικά) «Οἱ "Ελληνες στὴν Αἴγυπτο τοῦ 19ου και τοῦ 20οῦ αἰῶνα» και ἔδωσε διαλέξεις ιστορικοῦ και φιλολογικοῦ περιεχομένου.

12. Κατὰ τὸ 1985 ἐτέθη στὴ διάθεση ἐρευνητῶν πού ἀσχολοῦνται με τὴ σύνταξη διδακτορικῶν διατριβῶν και ἄλλων ιστορικῶν ἢ φιλολογικῶν μελετῶν τὸ χειρόγραφο Παναγῆ Σκουζέ, ὑλικὸ ἀπὸ τὸ ἀρχεῖο τῆς οἰκογένειας Ραγκαβῆ, καθὼς και ὑλικὸ ἀπὸ τὰ ἀγγλικά, τὰ γαλλικά, τὰ ἀμερικανικά, τὰ γερμανικά και τὰ αὐστριακά ἀρχεῖα πού βρίσκονται στο Κέντρο σὲ μικροταινίες.

'Αθήνα, 7 Δεκεμβρίου 1985

Ἡ Διευθύντρια

Β. Πλαγιανάκου-Μπεκιάρη